

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

E S

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmend:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

E S

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admici-
strațiunea „Unitatea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Scumpetea.

Cetitorii nostri vor fi observat, că între mărfurile atinse de cumpărta scumpete, sunt și produsele industriei de casă.

Nu este zi de târg, nu este târg de țară chiar, ca să nu vezi prăvăliile, șatrele gemând de mulțimea femeilor dela sate, cari târguesc pânze, șurțe, giolgiuri, postavuri pentru rochii etc. Marfa, pe care femeia din trecut o cunoștea numai în măsura cât o putem produce din puterile proprii, la războiuri cu alte mijloace ale industriei de casă, este azi de un preț oribil și totuși căutat.

Cu toate că nu așa de mult, pe cele mai multe sate ale noastre marfa aceasta era aproape în totalitate produsă de iscusința femeilor noastre. Toată iarna se torcea, primăvara bubuiau războaiele în toate casele și pe încetul se pregăteau cele de lipsă pentru îmbrăcămintea căsenilor, pentru trebuințele economiei, ca saci, material pentru funii etc.

A venit apoi o epocă de distrugere și economia de casă a decăzut pe dea-întregul. S'a pogorât de prin fabrici marfa ieftină și ușoară și pe neobservate s'a înstăpănit pe teren. În curând de abia se mai vedea pânză țesută de-acasă. Giolgiul de boltă pătrunsă și în casele cele mai mărunte, iar pe urma lui postavurile necesare la înțorțonare.

Marfa nouă, concurentă industriei noastre de casă, a avut apoi urmări fatale asupra porturilor noastre dela sate. S'a generalizat ideea, că pe lângă ieftinătatea mărfurilor de fabrică nu este plătită munca industriei de casă. Mai grabnic și mai frumos se îmbracă omul din satră. Inchipuți-vă numai munca

dela smulsul cânepii și până la țesutul celui din urmă val de pânză!

Azi de abia mai sunt comune, cari să-și fi păstrat portul specific și zelul tradițional de a-și produce ele marfa aceasta atât de importantă și necesară pentru plugarii noștri și casele lor. S'au dedat pe încetul cu toții să cumpere. Și multe familii vor fi, unde se dă uitării sistematic indeletnicirea cu industria de casă.

Sătenii să nu se sparie deci, când prăvălierul le cere pe un metru de giolgiu rău 7—10 cor. (Era în epoca de aur cu 30—40 fil.)

Scumpetea mărfurilor de felul acesta este în felul acesta îndreptățită și nici o nedreptate nu li-se face. Ba la dreptul vorbind, dacă n'ar lovi și pe alții scumpetea aceasta, parecă ași dori să crească baremi încă cu o mie de procente.

Doar și-ar veni oamenii iarăși în fire, ca să aprecieze iar după merit cânepa și războiul și furca și acul, căci Doamne câtă cruțare mai fac ele la casă. Mai ales în zilele aceste.

Conferențe politice. — O seamă de celebrități politice austriece au luat hotărârea, ca spre a lămurii multe chestii de natură politică dintre Ungaria și Austria se convoace din când în când câte o conferență comună, unde bărbații de stat, profesori, sociologi etc. să discute chestii de interes vital pentru cele două părți ale monarhiei.

Prima conferență de natura aceasta s'a ținut Sâmbătă în 21 crt. când din partea compatrioților nostri s'au prezentat în Viena contele Apponyi Albert, Hody Gyula și Hammersberg László. Din partea germanilor austriece s'a remarcat prezența unor somități recunoscute pe terenul politic, ca baronul Aufferberg, fostul ministru comun de război, contele Rumerskirch, Szimics, șeful partidului agrar austriac etc.

Apponyi a rostit cu aceasta ocazie un fulminant discurs. A înșirat toate motivele, pentru cari Ungaria pretinde inde-

pendența vamală și de ce este bine, ca toate chestiile comune dintre aceste două state ale monarhiei să fie tranșate pe baza egalității de drept, ca chestii dintre două state absolut suverane. E bine dacă să știe, că Ungaria nu își aroagă nici un drept de superioritate asupra Austriei, dar nici de drepturile unei libere dispunerii asupra sa nu abdice.

Deputatul creștin social Mataja s'a declarat de adict al centralismului austriac. Monarhia are altă greutate în afară, dacă la congresul de pace se prezintă cu o singură tabără a unui singur imperiu.

Deputatul austriac Redlich e adict hotărât al rezolvirii echitabile a chestiei naționalităților din Ungaria. În raporturile dintre Austria și Ungaria rolul principal să-l aibă bunăînțelegerea dintre toate popoarele monarhiei și nu atât chestiile de natura dreptului public.

Tot în sensul acesta vorbește și profesorul universitar **Steinaker**, care află că e de dorit, dacă în Ungaria se va rezolvi chestia naționalităților de bunăvoie, fără a fi constrânși la aceasta.

Deputatul Zenker este pentru ideea unei *Gesamt-Monarchii*, împotriva căreia se ridică din nou contele Apponyi și spune, că lui i-s'a dat asigurarea, că la aceste conferențe nu se vor ridica glasuri pentru ideea centralismului austriac. Cât pentru rezolvirea problemei naționalităților din Ungaria, oratorul a spus, că și Austria are chestie de natura aceasta, iar problema boemă și-a avut efectele sale și în afară.

Alușiile unor oratori, că Ungaria este absolut rămasă pe terenul demoratic, le ia spre știre, dar în aceasta privință lui imputări nu i-se poate face.

După aceasta conferința s'a încheiat.

Congresul socialiștilor. — În 15 Maiu se va convoca la Stockholm un congres impozant al socialiștilor, ca pe baza principiilor internaționale să pregătească calea spre pace. Ideia acestui congres derivă din rezultatele mișcărilor din Rusia, unde popoarele eliberate au sulevat din nou armonia dintre neamuri prin înțelegeri desinteresate. Ministrii Miljukov și Buchanan recurg la toate mijloacele, prin cari ar putea zădărnici hotărârea socialiștilor de a-se întruni la Stockholm.

Intre perspectivele de succese îmbrucătoare, ce vor rezulta din întrunirea socialiștilor, după cum cred ei, vor fi pregătirile în vederea păcii generale, cu atât

mai ales, fiindcă socialiștii din Rusia sunt aplicați, — amăsurat știrilor mai nouă se lupte în interesul păcii generale și abstau dela încheierea păcii separate, care întimpină mai multe obstacole decât însaș pacea generală.

„Neue Züricher Zeitung“ anunță din Stockholm, că delegații comisiunii muncitorilor din Rusia, sunt gata se plece la conferența internațională. Guvernul interinim, presionat de ambasadorul Buchanan, le îngreunează deocamdată călătoria.

Socialiștii din Anglia și Franța arată multă răceală față de viitorul congres din Stockholm. Cu toate acestea se crede, că și ei vor fi înduplecați să participe. La cazul când va succede ca congresul să fie de fapt internațional, la care să fie reprezentate toate națiunile, atunci e probabil, că se vor discuta proiectele referitor la încheierea păcii generale.

Guvernul Rusiei și pacea separată. — „Berliner Tageblatt“ primește din Rotterdam următoarele: Amăsurat știrilor din Washington, guvernul interinim rusesc sub nici o condițiune nu e aplicat să intre în tratative cu socialiștii germani, maghiari și austrieni pentru încheierea păcii separate.

„P. T. U.“ comunică următoarea depeșă, adresată de social-democratul american, Majer, prezidentului consiliului muncitorilor din Rusia, Ceidze: Ca singurul membru social-democrat în congresul american, rog să combateți știrile, după cari socialiștii democrați din Rusia promovează încheierea păcii separate cu Germania.

Consiliul muncitorilor din Rusia a dat lui Mayer următorul răspuns: Consiliul muncitorilor din Petrograd în proclamația adresată către toate popoarele, a declarat, că democrația din Rusia nu tinde spre pace separată, ci vrea pace internațională fără anexiuni și desdaunări, pe baza liberei

desvoltări naționale, fiind de convingerea, ca proletarismul din toate statele să lucreze cu febrilitate pentru restabilirea păcii cât mai urgent pe bazele amintite.

Limba în epoca elenismului.

Luptele pentru cea dintâi gramatică indo-europeană.

— Fragment. —

de: **Dr. C. Pavel.**

(Continuare și fine.)

Anomaliștii susțin principiul, că logica nu-i în măsură și nici nu-i chemată să determine formele și desvoltarea limbii, — de vreme ce limba, ca și orice organism viu, este supusă și altor legi, afară de cele ale logicei. Izvorul limbii nu-i numai memoria; vorbirea nu consistă numai în repetirea formelor deja cunoscute, ci, în urma facultății combinate a spiritului, ea creiază necontenit. Vieța are emēti; gradul de intențitate a spiritului e supus schimbărilor; urmează că și fenomenele limbii, atât sub raportul formei cât și al conținutului, trec prin diferite schimbări și alterări. Pe calea aceasta se ivesc formațiile *isolate* — excepțiile — cum le numim noi azi, anomaliile, cum le numiau ieri cei vechi. Față de principiul conservativ al analogiștilor, anomaliștii puneau mai mare preț pe principiul destructiv, accentuând că limba, ai cărei factori sunt poporul, frământările și întrebuintarea zilnică, își urmează drumul înainte, independent de orice norme logice. În limbă de multeori chiar aceea e mai prețios ce e ilogic (Idiotisme). Gramaticul n'are voie să corecteze și sorteze limba în obezile logicei. Gramaticul nu-i legislator în materie de limbă; de datoria lui este numai să constate și să limpezească. Care va să zică, ideea lingvistice psihologice nu derivă dela *Lazarus* și *Steinthal*; anomaliștii deja în sută a doua înainte de Hristos au simțit raportul dintre

limbă și psihologie, sulevând o samă de idei asupra căror lingvistica modernă abia revine în jumătatea a doua a veacului trecent, că școala neo gramaticală, — Osthoff, Delbrück, Brugmann, H. Paul — întemeiază cercetările lingvistice pe principiul psihologic.

Față de această învățătură a anomaliștilor, analogiștii din Alexandria prinseră a mai slăbi din generalizarea analogiei; accentuau, că dacă în vorbirea de toate zilele în graiul obștei se vără atâtea abateri și dacă oamenii vorbesc greșit, de aici încă nu urmează, că în limbă — amăsurat teoriei *φύσις* — n'a fost cândva uniformitate. Această lege însă nu este de a-se înțelege astfel, ca toate formele limbii să fie supuse unuia și aceluiaș calapod; dinpotrivă ei admite, ca schimbările aparținătoare unei grupe morfologice — substantivului — ori verbului — să urmeze toate acelaș drum.

În urmă strânsi cu ușa de anomaliștii, cari contestau orice regulă apriori și afirmau ca de datoria gramaticului este să primească formele așa cum acele ies din fermentația uzului comun, analogiștii, înciudați, spre a scăpa facăva principiul analogiei, recuseră la espedientul următor: în raport cu abaterile isolațiile — au împărțit morfologia în mai multe grupări de formațiuni, adică în mai multe declinații și conjugatii. Prin faptul acesta analogiștii, în frunte cu *Aristarchos*, au ajuns la sistemizarea gramaticii. Din polemice și frecările aceste dintre anomaliștii și analogiștii știința pe urmă s'a ales cu o lucrare concretă în materie de limbă. Aceasta este *Τεχνή γραμματικῆ* alui *Dionysios Thrax*, elevului lui *Aristarchos*, născut la 110 înainte de Hristos. — Cea dintâie ediție a acestei gramatici a apărut la 1816 sub îngrijirea lui *Fabricius* în *Bibliotheca graeca*, tom. VII; apoi cu scolioanele lui *Imm. Bekker*, la 1816. Ediția principală însă este aceea alui *Uhlig* la 1883 în Leipzig, pe baza celui mai complet codice.

FOIȚA.

Matildei.

Copila mea!

Esti tinără, frumoasă!...

Ți-aduci aminte?!... Când în seri senine,
strălucitoare-n stele luminoase,
te învățam, că-avem și noi o Stea,
virgind-ntre virgine;
și cum se o rogi, îți tot șopteam în taină,
și-ți desbrăcam trupșorul tău de haină,
te sărutam pe fruntea de copilă,
și-n silă
te adormeam, făcându-ți sămnul Crucii,
dăst sămn de milă?

Ți-aduci aminte?!... Cum noi împreună
rosteam: „Oh, Maică Sfântă Născătoare,
și pururea Fecioară-ntre fecioare,
a noastre inimi Tu le încunună
cu dragostea Ta, căci ca fii venim
la Tine-n veci!“...

Ți-aduci aminte!?!...

Esti tinără și-n veci vei fi frumoasă
și sufletul tău candid, nepătat,

de-ți vei aduce-aminte în vieță,
și-i repeta, ce în a mele brațe,
A te ruga, atunci ai învățat!

Emil D. Măcelariu.

DISCURS

rostit în conferința tractuală a districtului
protopopesc al Crișului, prin

Dr. PAUL LAURAN.

Venerați Frați!

Decând Dumnezeu a deslănțuit puterile
durerii peste bătrâna Europă, — iată Von.
Frați, că a treia oră ne-am adunat la con-
ferință, pentruca în fața poporului adunat,
făcând destul datorinței creștinești de a-ne
împărtași în s. Taină a mărturisirei, — tot-
odată, prin predicile noastre, să-l întărim,
pentruca să poată învinge ispitele vrăjmașilor
sufletești, cari în vâltoarea grozăveniilor răz-
boiului mondial îl atacă din toate părțile.

Ne-am adunat, pentruca uniți în rugă-
ciuni la altarul lui Dumnezeu, să implorăm
ajutor pentru familiile rămase fără de cap!

Mângăiere pentru miile și miile acelor
muieri zdrobite de durere, a căroră soț nu
se va reîntoarce mai mult!...

Dar și sprijin de sus, pentru cele peste

șaptezeci mii pruncuți, cari în cea mai fra-
godă etate au rămas fără de tată!...

Între atari împrejurări, ce datorințe
speciali ni-se impun?

Specialele noastre datorințe sunt de
trei feluri:

1. Datorința specială față de aceia —
fie tineri ori bătrâni — cari pleacă de acasă
la arme;

2. Datorința față de muerile devenite
văduve din cauza războiului; și

3. Mai ales datorința specială ce o avem
față de orfani, a căror tată au murit pentru
apărarea pământului patriei și așa pentru
noi pentru toți!...

Școala principală a părintelui sufletesc
fiind mântuirea sufletelor, cu toată puterea
cuvântului trebuie să îndemnăm pe cei în-
rolați, ca înainte de plecare, să se împărta-
șească cu ss. Taine, luând la sine „*merindea*
vieții de veci“.

Cât de frumos și înălțător de inimi
este a vedea: cum cei tineri, alături de cei
mai bătrâni, înainte de plecare pe drumul
acela misterios și plin de primejdii — toți
să mărturisesc și să euminecă!...

Pe muerile rămase singure, să le aj-
torăm cu sfaturile noastre, și pe cari Dum-
nezeu le-a cercetat cu groaznică lovitură
ca soțul înstrăinat prin țări îndepărtate,

Avântul filozofiei eline din epoca clasică ne dă cele dintâi preocupări de lingvistică generală, adică de filosofia limbii; decadența acestei filosofii cu idei utili tare, dar în aceeași vreme, cu mare râvnă și stăruință întru a desgrota bogăția literaturii clasice, ne dau scrierile filologice din perioada alexandrină. Criticismul ivit pe urma anomalizărilor ne dă cea dintâiu carte sistematică în materie de limbă: *Ars grammatica* alui Dionysios Thrax.

Isoarele codrilor fără vârstă grăbind susură prin sghiaburi, stânci, prăpastii și tiharai necălcate de țipenie de om și în neînțetata lor alergare printre nisip rostogolose și fricele de metal prețios. Polemiile ce se desprind din munca demiurgică a gramaticilor din vremea aceasta, scot la suprafață azi o filosofie, o teorie, un termin ce prinde, mâne o parte a vorbirii, o aranjare și o nouă clasificare a materialului, — ba chiar idei înțelese abia de ultimii ani — pânăce îngrămădite toate într'o alvie ochiul ager și mâna cu noroc alui Dionysios Thrax le remite științei într'o scriere sistematică. Rolul și influența acestei gramatici de câteva pagini e fără păreche în istoria scrisului. Inafară de cărțile sfinte cu nepătrunsele adâncuri ale înțelepciunii damnezești, nici o altă carte și nici chiar *Organonul* lui Aristoteles nu se poate compara cu rolul, pe care l-a avut gramatica lui Thrax¹⁾. Ea este cea dintâiu gramatică descriptivă a limbii eline, și ca atare — pe lângă gramatica sanscrită alui Panini din sută IV. în de Hristos, este prima gramatică indo-germană sau indo-europeană. De două mii de ani și mai bine pe această carte se bazează istoria și literatura scrierilor de gramatică.

Curioși de numele și viața acelor, cari au inventat minunațiile și atâtea drăcii

¹⁾ B. Delbrück: Grundriss d. Vergleich. Grammatik d. indogerm. Sprachen. Strassburg 1893. 3.

distrugătoare din zilele noastre, e la locul și rândul său să ne apropiem cu admirația și cuvenitul interes și de acel bărbat, care, cel dintâiu, a orânduit legile graiului nostru. Omul și opera vor fi apreciate mai deaproape de altădată, când vom mai avea o leacă de vreme cu alt prilej.

Răspunsul Bulgariei guvernului rusesc. — La declarația din 10 Aprilie a guvernului din Rusia, agenția telegrafică bulgară a fost autorizată să deie următorul răspuns: Guvernul și poporul bulgar salută cu vie mulțumire renașterea Rusiei noi, care vrea să se dedice libertății drepte și fericirii poporului. Astfel declarația din 10 Aprilie, comunicată de guvernul rusesc prin agenția telegrafică din Petrograd, am primit-o cu satisfacție, și am considerat-o ca nou punct de mănecare a politicii strategice rusești, care politică respinge orice intenție de cucerire a teritorului străin și supunerea popoarelor. Austro-Ungaria și Germania în răspunsul adresat guvernului Rusiei au anunțat, că aliații nu doresc, ca poporul rusesc să iasă din războiul acesta umilit sau micșorat în condițiile de existență. Statele acestea nu vreau să mutilizeze nici onoarea și nici posibilitatea de dezvoltare a poporului rusesc. Din contră doresc să trăiească în raporturi de prietenie cu vecinii vechi, fără a-se amesteca în afacerile lor interne. Ce privește Bulgaria, actualii bărbați de stat ai Rusiei știu bine, că noua Rusie nu-și poate teme libertatea din partea aceasta.

Bulgaria n'a declarat războiul Rusiei, ci a fost silită să intre în război, fiindcă a voit să apere libertatea națională — recunoscută la timpul său de cei mai distinși politicieni ruși și apărată cu eroism de fiii ei, — față de regimul absolutistic de mai târziu. E spre cinstea Bulgariei, că față de luptătorii libertății poporului rusesc,

esilați, totdeauna s'a purtat cu ospitalitate prevenitoare. De aceea Bulgaria e aplicată să sprijine orice paș, care asigură pacea, dar nu mai puțin e hotărâtă să continue lupta împreună cu aliații, până când unitatea națională va fi asigurată pe deplin.

Wilson despre condițiile de pace. — Wilson, președintele Statelor-Unite a spus despre condițiile de pace în consultările cu Balfour, următoarele: Participarea Americii în războiul mondial scurtează războiul, dar scopul nu e numai scurtarea războiului ci și înfăptuirea unei păci statornice. Constantinopolul trebuie să fie port liber. Chestia coloniilor germane africane și a Elzația-Lorenei aparțin problemelor europene. Germania să concurgă în proporții mari la reconstruirea Belgiei.

Turcia a rupt relațiile cu Uniunea. — Din Constantinopol se anunță: Guvernul turcesc, în urma stării de război dintre Statele-Unite și Germania, a comunicat ambasadorului american din Constantiuopol, că urmând exemplul Austro-Ungariei rupe relațiile diplomatice cu Statele-Unite.

și-și dă viața pentru patrie, — mai ales pe aceste să le mângâiem și să le indemnăm, ca cu resignațiune creștinească să primească aceasta certare dela Dumnezeu, aducându-le aminte cuvintele Scripturii: „*Fericit e omul, pe carele îl ceartă Domnul, că El... bate și mâinile lui vindecă*“ (Jov. 5, 18).

Dar, mai pe sus de toate, trebuie să ne îngrijim, ca odraslele cele tinere, pruncii rămași fără de tată, speranțele viitorului, să se crească în spiritul bisericii lui Hristos.

E vorba despre catechizație. Știți prea bine, Venerați Frați, că aceasta e una dintre cele mai principale datorințe ale noastre, cari le avem ca păstori sufletești.

Dacă aceasta chestie a fost importantă în trecut, e cu mult mai importantă azi între împrejurările triste a zilelor noastre.

Sperăm, că bunul Dumnezeu va pune capăt și sbiciului acestuia, și atunci, în fiecare comună se vor reîntoarce sutele de bărbați la vatra familiară. — Dară, cum? În ce stare sufletească se vor afla aceia, cari atâtea au suferit? Atâtea lume au văzut? Ce mod de gândire vor aduce cu sine aceia, cari vor fi venit în coatingere cu tot felul de neamuri? Oare nu li-se va otrăvi moralul sănătos? Oare nu vor fi slabi, poate chiar răci în credință?...

Între atari împrejurări nesigure, cari

ne așteaptă, unica bază sigură, pe care putem zidi bunăstarea și înaintarea bisericii noastre, sunt pruncii școlari, *mlădițele* cele tinere, pe cari noi prin catehizație corăspunzătoare putem să le indoim și să le creștem în spiritul bisericii lui Hristos.

Dară, în împlinirea exactă a acestei datorințe, întimpinăm tot din cauza împrejurărilor, o sumedenie de obstacole.

Din lipsa învățătorilor intrați la arme, multe școli sunt închise. Unde preoții au ocupat postul învățătorilor, ar învăța, dar elevii nu prea cercetează școala; unii, cei mai mărișori, în locul tătâne-său trebuie să priadă de coarnele plugului; alții în scumpetea de azi, nu-și pot cumpăra încălțăminte. Dacă să face arătare despre absenții școlari, nu-i cine să executeze și încasseze pedeapsa, deoarece antistiile comunale sunt prea îngrămădite cu afaceri de ordine mai înalt...

Și așa ne trezim cu aceea, că numai aceia umblă azi la școală, cari voesc și școlile sunt aproape goale. Ai catehiza, dar n'ai cui!...

Ce ne-a mai rămas? Ne-a rămas singur *amvonul*!...

Deci, de pe amvon trebuie să învățăm cât de des nu numai pe cei bătrâni, dar și pe cei tineri.

De pe amvon trebuie să le reamintim adeseori capurilor de familie datorința aceea mare și răspunderea, cu care sunt datorii înaintea lui Dumnezeu în privința aceea, că oare făcut-au tot posibilul pentru plântarea în inimile fragede a copiilor lor spiritul bisericii lui Hristos?...

Deci, ce nu putem face în școală, să facem de pe amvon! Ce nu putem pe amvon, să o facem pe alițe, pe câmp, folosindu-ne de orice ocaziune, ce ne aduce în coatingere cu poporul, pentruca să-l luminăm, îndreptăm și întărim în s. noastră religione!

Dela noi, împlinirea datorinței, și nu mai mult, — iar: izbânda, triumful se așteaptă dela darul lui Dumnezeu! — „Mulțumită lui Dumnezeu, celui ce ne face pe noi pururea triumfători întru Hristos, și arată mireasma cunoștinței sale prin noi în tot locul.“ (II. Cor. 2. 14.).

Cugetări.

Din: *Jertfa* de O. Prie.

Suntem ca cel ce trage de moarte Deubea apucăm să ne dăm sufletul.

*

Nu trăim de dragul dorului de fată.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 24 Aprilie. Ieri trupele engleze au dat al doilea atac pe frontul dela Arras. In dimineata de 23 Aprilie focul de artilerie s'a dezvoltat in cel mai violent foc de baraje. Sub paravana de foc ce se extindea la 30 klm. coloanele de asalt engleze au pornit la atac. In multe locuri artileria germană, purtată pe trenuri pancerate, le-a primit cu focuri distrugătoare. Centrul luptelor îndărjite a fost oraşul Lens, Avion, Oppy, Gavrelle, Roeni şi Guemappe. Ținuturile acestea poartă faptele trupelor germane recutate aproape de prin toate regiunile Germaniei.

Cu pierderi enorme inamicul a cucerit un teritor de câteva sute metri in direcția drumului dela Gambriai. Incercările de impresurare ale inamicului au eşuat şi la Arras intocmai ca la Champagne. Puterea armată a Angliei, in urma tacticei şi puterii de rezistență a trupelor germane, a suferit înfrângerii grele. Armata germană cu încredere priveşte la luptele viitoare. De rezultatul luptelor din urmă e părtaş fiecare bărbat german. Fiecare bărbat sau femeie, econom sau muncitor să-şi pună forța pentru provederea armatei. Bărbatul german luptător după front ştie, că acasă fiecare își îndeplinește datorințele, nizuindu-se să fie și el de ajutor in luptele grele ce se dau pe moarte și viață.

Pe celealalte fronturi nu e nimic de remarcat.

Dela „Albina“.

Cetitorii noștri, desigur, își aduc aminte, că la adunarea generală trecută a «Albinei», direcțiunea acestui institut s'a angajat, ca prin o anchetă, compusă in părți egale dintre membri de ai direcțiunii și acționeri de ai societății, să stabilească proiectele de reforme, menite a se introduce la cea mai veche instituțiune financiară a noastră.

Ancheta exmisă de adunarea generală și din care au făcut parte: Dr. Ioan Mihu, ca prezident, Dr. Ilie Beu, Dr. Vas. Bologa, Dr. Lucean Borcia, Dr. Nic. Comșa, Dr. Gh. Dobrin, I. A. Preda, Dr. Eus. R. Roșca, Dr. Oct. Russu, Dr. Aur. Vlad și Ioan I. Lăpădatu, ca raportor — a avut îndatorirea să stabilească — pe baza proiectelor, ce le-a fost lucrat dejă direcțiunea — modificările de făcut in statutele socie-

tății și regulamentul pentru directorul general. Ancheta, întrunită in mai multe rânduri, a săvârșit anele aceste lucrări și pe deasupra s'a ocupat și cu altele din proiectele direcțiunii.

Evenimentele din toamna anului trecut, cari au adus cu sine mutarea temporală a institutului dela sediul său, au intrerupt brusc lucrările începute și direcțiunea nu s'a mai putut ocupa de ele, decât după reîntoarcerea »Albinei« la Sibiu, ce a urmat abia la începutul anului curent. Atunci lucrările au fost puse din nou la ordinea zilei și pe baza unor proiecte continuate ale prezidentului direcțiunii Dl Dr. Ioan Mihu, care n'a încetat nici un moment a se preocupă de chestiunea reformelor administrative și organizatorice, direcțiunea in ședințele sale plenare dela 9—12 crt. a stabilit definitiv: a) textul modificărilor de făcut in statutele societății, b) textul regulamentelor interne, c) pragmatica de serviciu pentru funcționarii institutului și d) textul modificărilor de făcut in statutul fondului de pensiuine. Toate acestea se vor prezentă adunării generale cu un raport special.

In baza novelor regulamente, direcțiunea a numit director general al institutului pe *Dl Iosif Lissai*, care a servit peste 35 de ani ca șef contabil, iar din 1915 începând a primit și conducerea executivă a institutului. Numirea definitivă a Dlui Iosif Lissai in funcțiunea de director a produs in toate cercurile cea mai bună impresie și dela activitatea dânsului, cu drept cuvânt putem așteptă o nouă perioadă de inflorire pentru institutul, intrat acum in o nouă fază de organizație corespunzătoare cerințelor și timpului zilelor noastre. »Rev. Econ.«

Informațiuni.

AVIZ. Aducem la cunoștința On. Preoștini, că *Inaltul Minister de culte ces. reg. a asignat la Ordinariatul nostru suma de 262338 cor., rata de congruă pe sem. prim al anului 1917.*

La școala civilă gr-cat. de fete din Blaj anul școlar 1916/17 se încheie conform ordinelor mai înalte, Sâmbătă in 26 Maiu st. n. 1917. Ordinea examenelor se începe Luni in 21 Maiu cu clasele I—IV elementare. Marți in 22 Maiu vor urma clasele I și II civilă. Miercuri in 23 Maiu clasa IV civilă. Vineri in 25 Maiu clasa III civilă. Sâmbătă in 26 dimineată va fi st. Liturghie cu Doxologie; iară după biserică la 8^{1/2} ore

cetirea clasificărilor, împărțirea premiilor și distribuirea atestatelor școlari. Luni și Marți in 28 și 29 Maiu se vor ținea examenele private. Aceste se aduc la cunoștința părinților, spre a-se orienta la participarea examenelor și luarea in primire a fetițelor, spre a-le duce acasă.

Cât speșează Ungaria pe oră cu războiul. Un diatins statistician maghiar a calculat, că speșele de război a Ungariei se urcă pe oră la un milion coroane. Eșitele de război a patriei noastre fac pe an nouă miliarde, ceea ce dă de fiecare minută 16.666.

Rectificare. Referitor la notița: „Decorație“ din Nr. 19, pag. 4 al preștitei „Unire“ vă rog a însămăna, că *Octavian Boteanu* astăzi e sublocotenent și nu plutonier, după cum a fost publicat din greșală.

Ioan Boteanu
paroh.

Necrolog. † *Demetriu Petricuș*, preot gr-cat. deficiente, după un serviciu la altarul Domnului de 56 ani, a încetat din viață Marți in 17 Aprilie 1917 la 10 ore a. m. in etate de 87 ani, împărțit cu ss. taine ale muribunșilor.

Osămintele scumpului defunct s'au așezat spre odihnă vecinică Joi in 19 Aprilie 1917 la 2 ore d. a. in cimiterul bisericii gr. cat. din Ghirișănerai.

Odihnească in pace!

Posta Redacțiunii.

S. F. Bol. Cele cerute, nefiind locurile deocamdată aranjate, nu și-le putem trimite. La timpul său ne vom îngriji de căștigarea și spedarea lor.

Posta Administrațiunii.

Ticvanul-mare. Reuniune de lectură. Pe 1917 sem. 1. primit; iară pe 1916 mai restează un pătrar de an = 450 cor.

Ios. Nemeș. Lăpușul-român. Solvit până in 1 April 1917.

Proprietar, editör și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Nr. 32—1917.
a. f. c. sc. d.

Arendare de domeniu.

Domeniul fondului central școlar din districtul Năsăudului, care se află pe hotarul comunei Cianul-mare (Mezőnagycsán comitatul Turda-Arieș), in estensiune de 1030 iughăre 1204 orgi pătrate, și care stă din arătură, fână și pășune, dimpreună cu edificii de locuit și edificii economice să se da pe calea licitației publice in arândă pentru pășune, eventual cultivare pe timp de 3 ani începând 24 April 1918.

Prețul de strigare e statorit in arândă anuală de 18000 coroane adică optaprezecemii coroane.

Licitația se ține cu oferte inchise, care trebuie să se trimită până in 4 Iunie 1917 la 4 ore d. a. la subscrișa comisiune administratoare in Năsăud cu vadiul de 1800 cor.

Oferentul trebuie să declare in ofertă că cunoaște condițiunile de licitație și de contract, pe cari le primește intru toate.

Condițiunile de licitație și de contract să pot vede in cancelaria fondurilor.

Din ședința comisiunei administratoare a fondurilor central școlar și de stipendii din districtul Năsăudului ținută in Năsăud-Năsăud la 7 Martie 1917.

Dr. Vasile Pahone *Dr. Ștefan Iarda*
prezident. secretar.